

A gazdasági válság hatásai az egészségi állapotra és az egészségügyi ellátórendszerre. Magyarországi esettanulmány

Uzzoli Annamária

**Magyar Tudományos Akadémia
Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont
Regionális Kutatások Intézete**

uzzoli@rkk.hu

A gazdasági válsághelyzetek számos módon hatnak a társadalomra, valamint az ellátórendszerekre. Az összefüggések egyik legmeghatározóbb és hosszú távú következményeit tekintve leglényegesebb példája a népesség egészségi állapotát és az egészségügyi rendszert érintik. Míg az előbbi esetében nemcsak az egészség romlása, hanem akár annak felértékelődése is bekövetkezhet a válság hatásaként, addig az utóbbi kapcsán egyértelműen az egészségügy működési zavarai és finanszírozási problémái tapasztalhatóak.

A 2008/2009-es globális pénzügyi válság gazdasági hatásai leginkább Európát érintették hátrányosan. A válság elhúzódása, részben pedig késleltetve jelentkező következményei a szakpolitikai döntéshozatal reakcióit, válaszlépéseit eredményezték, amelyek elsődlegesen a kormányzati költségcsökkentő intézkedéseket valósították meg. Az európai egészségügyi rendszerek – főként az Európai Unió tagállamaiban – különböző módon alkalmazkodtak a megváltozott feltételekhez, illetve a lakosság körében is inkább réteg- és csoportspecifikusan jelentkeztek a válság hatásai. A kedvezőtlen, illetve a válság miatt kedvezőtlené váló társadalmi-gazdasági és szocio-kulturális helyzet legtöbbször az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályai. Tehát a válság következményeként veszélyeztetett társadalmi csoportok térbeli megjelenése tipikus területi mintázatát eredményezik a társadalmi-területi egyenlőtlenségeknek.

A tanulmány egyrészt a magyar népesség egészségi állapotának válság alatti alakulását vizsgálja statisztikai módszerekkel (2009. és 2010. évi adatok), másrészt tartalom- és diskurzuselemzés segítségével értelmezi a válság hatásainak ellensúlyozására hozott intézkedéseket. Népegészségügyi szakértőkkel készített interjúk (2013. évi) tapasztalatai pedig a válság egészséghatásainak komplex megközelítését teszik lehetővé. A kvantitatív és a kvalitatív módszerek együttes alkalmazásának célja a kölcsönös egymásra hatások és az ok-okozati összefüggések rendszerének feltárása az egészség és az egészségügy vonatkozásában

Az eredmények hozzájárulnak Magyarország társadalmi-gazdasági környezetének rendszerspecifikus jellemzőinek megismeréséhez, illetve alkalmasak a szakpolitikai beavatkozáshoz szükséges háttér tanulmányok elkészítéséhez.